

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	3 frt — kr.
Félévre	1 frt 50 kr.
Negyedévre	frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműparosoknak egy évre 2 frt.	
Egyes szám ára 7 kr.	

Felelős szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők. (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Nyitótér sora 20 kr.

A lap megjelenik minden szerdán.

Visszatekintés tiz évre.

II.

Nincs fontosabb és elsőbrendű cél a földön, mint *Isten dicsősége* és *a lelkek üdve*. Ezért teremtette Isten a világot. Ezért él az ember a földön. Ezért jött le a Megváltó és halt meg a keresztfán. Ezért alapított és létezik az egyház. És végelemzésben erre a fő célra kell berendezve lenni az állam, a társadalom minden intézményeinek. Erre kell törekednie az egyéni, társadalmi, állami élet minden nyilvánulásának ép úgy a szellemi, mint anyagi téren. A ki ezért él és úgy él, amint a fő cél kívánja, az *hitéletet* él. A hitéletnél tehát nincs nagyobb, nincs magasabb, nincs fontosabb élet a földön.

Azért, ha valamely egyházmegyének haladását helyes alapon akarjuk megítélni, első sorban hitéletét kell szemügyre venni, minő fokon áll az. Igaz, hogy nem könnyű dolog erre nézve egészen biztos ítéletet alkotni, mert hiszen a hitélet első sorban benső élet; az egyénnek és a szívnak titka, melyet csak Isten, a szívek s vesék vizsgálója tudhat. Amde a lelki élet külsőleg is nyilatkozni szokott s nyilatkoznia is kell. Megnyilatkozik a szentségek és kegyeszerek használatában; az isteni tiszteletek látogatása és felkarolásában; az isteni tiszteletekre szánt helyek, a templomok létesítésében és gondozásában; a hitélet emelésére szolgáló u. n. ájtatos társulatok terjedése és virágzásában; a lelki életet megalapító és fejlesztő intézmények, az iskolák és nevelő-intézetek szaporodásában és előhaladásában; a szellemi, lelki életet tápláló, védő, az utban álló akár anyagi, akár szellemi akadályok és veszélyek elhárítására szolgáló irodalomnak, társadalmi s jótékony egyesületeknek felkarolásában; a lelki élet zavartalan munkájának alapját képező anyagi élet biztosításában; a szenvedések, szükség és nyomor enyhítésében a ker. szeretet és irgalmaság cselekedetei által.

Gyarapodott-e vagy hanyatlott egyházmegyénk e tiz év alatt a hitélet mindezen nyilvánulásában?

Midőn főpásztorunk székét elfoglalá, két főnséges tényre kezdte meg egyházkormányzatát: Jézus szentséges szívébe ajánlotta magát és egyházmegyénket és megindította

egyházmegyénk „alter stator”-ának szentté avatását. És ezzel egyszerre szólott Isten és a mi szívünkhöz és megnyerte mindkettőt.

És azóta a *Szent Szív tisztelete*, ez az egész kath. világban mind nagyobb arányokban terjedő és mind több áldást és kegyelmet árasztó tisztelet egyházmegyénkben is mind nagyobb terjedelmet öltött s triduumos ünnepe főképen Szatmáron a jézustársasági-atyák buzgólkodásával fényesen tartatik meg, nem csak a helybeli, hanem a szomszédos plebániákról is beözönlő hivek sokaságának részvétele mellett.

Ami pedig *Hám János* boldoggá avatását illeti, a főpásztorunk Isten kegyelmével sikerült ez ügyet annyira előre vinni, hogy a tanuki-hallgatási iratok már a mult év július havában Rómába küldhetők voltak.

Ezzel párhuzamosan megindult a mozgalom is az egyházmegyében, hogy e szentéletű nagy püspök iránt, a kinek oly rendkívül sokat köszön az egyházmegye, el nem muló, sőt az idővel folyton fokozódó háláját és tiszteletét *emlékszobor* felállításával is lerója és e célra a mult év végeig már 3028 frt 90 krt hozott össze a kegyelet. És biztos a remény, hogy nagy lelkű főpásztorunk, a ki hogy nagy elődjének a boldogokat megillető nyilvános tiszteletet megszerze, már eddig sem kimélt semmi költséget és fáradságot, áldozatkészségével a földi tiszteletnyilvánítás e szép módját is lehetővé teszi.

A főpásztorunk székfoglalása után első gondja volt a vezetésére bizott egyházmegyét megismerni és a hívőket a hitben apostoli szavával és a szentségek kiszolgáltatásával megerősíteni. A *bérmálás szentségének* kiosztása végett az egész egyházmegyét bejárta s mindenütt személyesen hirdette hibeinek az Isten ígését, megerősítve őket a hitben és buzdítva a hit szerinti életre. Szatmáron a székesegyházban ismételtén, a nagyobb városokban kétszer, a többi plebániákon egyszer osztotta ki a bérmálás szentségét.

Ezenkívül ismerve a *sentsioknak* nagy horderejét s a hitélet fellendítésére alkalmas voltát, kezdettől fogva azon volt, hogy a lelki megigazulás ezen hathatós eszköze lehetőleg mindenütt igénybe vétesék. És buzdításának meg is volt a kellő eredménye. Az egyházmegye

több helyén tartattak missziók és triduumok fényes eredménnyel, így a többi között N.-Károlyban, M.-Szigeten, N.-Bányán, Felső-Bányán, Beregszászban, a nagykárolyi és erdődi kerület majdnem minden plebániáján. E missziók szép sikereért méltán illeti elismerés a *jezsuita atyákat*, akik a mióta b. e. Hám János püspök által Szatmáron letelepítettek, kiszámíthatatlan nagyhasznu szolgálatot teljesítenek úgy az ifjúság vallásos és hazafias nevelése, mint az Isten ígéjének hirdetése és a lelkek szakavatott vezetése terén. A missziók ügye nagy lelkű támogatót nyert *Kálár Ambrus* prépost-kanonokban is, aki 1000 frt alapítvánnyal könnyítette meg az ily missziók tartását a jövőben, ez alapítvány évi kamatait a fölmerülő költségek fedezésére rendelve.

A hitéletnek mindmegannyi virághajtásai és így a hit elevenességének és termékenységének mindmegannyi bizonyítékai azon *ájtatos társulatok*, melyek oly szép lendületet mutatnak e tiz év alatt.

A *Rózsafüzér-társulatok*, a Rózsafüzér-királynéjának tisztelete, amelyről egy nagy szent azt mondá, hogy az az egyház iránti szeretettel a választottság egyik kiváló jele, és a melyet a pápa ő szentsége is oly lelkesen ajánl évenként magasztos körleveleiben. főpásztorunk buzdítására mind szélesebb körben terjedt el, úgy hogy ma már alig van hely az egyházmegyében, a hol Rózsafüzér-társulatok ne terjesztenék a Bold. Szűz tiszteletét s ne hirdetnék dicsőségét. Október hava a Rózsafüzér-Királynéjának van szentelve az egész egyházmegyében, a mikor minden nap nyilvános ájtatosságon imádkozzák a hívők a sz. olvasót.

A Bod. Szűz iránti tisztelet terjedését igazolja egy új egyesületnek az u. n. „*Corona Aurea*”-nak keletkezése, a melyet a főpásztor honosított meg s melybe tömegesen lépett be a papság úgy hogy e társulati kötelezettségből kifolyólag az év minden napjain mondatik szentmise a Bold. Szűz tiszteletére és a sz. Atya szándékára.

Sz. József tiszteletének emelkedéséről szólnak e szentnek mindinkább szaporodó szobrai, képei a templomokban, a kath. intézetekben, magánosok házáinál.

A *Sz. család* tisztelete, melyet a ker. családokban a mai keresztény-

telen áramlat közepett anyira fontos és szükséges hitélet meghonosítása végett oly melegen ajánl a pápa ő szentsége is, szintén lendületet vett. A szent család képét a főpásztor minden templom részére meghozatta s a szegényebb templomokba saját költségén rendelte meg.

Buzdítására gyakorlatba vétezt a havi szentek tisztelete, megalkult a szent Arcz-társulat, minél szélesebb körben elterjedt a skapuláré viselése s áldásos lendületet vett a szegények felségítésére oly sok szép eredménnyel járó tisztelete páduai Sz. Antalnak.

Minden plebánia templom részére megszerezte a főpásztor az u. n. altare privilegiumot, a melynél mondott sz. mise Jézus Krisztus érdemeinél fogva oly sok kiváló jótéteményben részesíti a tisztító tűzben szenvedő lelkeket.

Több helyütt állítottak felszent keresztutak, stációk így a vinnai templomban a főpásztornak Ungvárt, Kr.-Bélteken, M.-Szigeten, F.-Remetén a hivek költségén.

Jézus szentséges Szívének, a lourdesi Szűznek és sz. Józsefnek számos szobrai állítottak fel különböző templomokban; és ezenkívül temetőben, templomkertekben, utak mentén sok helyütt emelt keresztet egyes hivek vallásos buzgalma.

Nem kevésbbé örvendetes dolog, hogy míg a különböző ájtatossági gyakorlatok és vallásos társulatok a hitélet belsőleg hatályos kifejlesztését eszközölték, addig az isteni kegyelem soknak lelkében gyújtott világosságot, melynek fényénél megismervén szent hitünk fenséges igazságait, folyton növekvő számban lettek áttérés vagy kikeresztelkedés által önkényt a kath. egyház hívó tagjaivá.

A kath. kaszinó közgyűlése.

Az a veszedelmes áramlat, mely se Isten, se erkölcsi elveket nem ismerve kezdetben alattomosan, majd nyílt ellenség gyánant lépett fel a kereszténység, különösen a katolikus egyház ellen, kezdette figyelme-sekké és óvatosakká tenni a jobb érzésű hazafiakat, kik csakhamar belátták, hogy azok a támadások, az az ádáz harc, melyet az erkölestelen irányzat terjesztői az egész vonalon felvettek, első sorban sokat sujtott nemzetünknek válik ártalmára, azt mintegy alapjaiban támadja meg. Az egyház évszázadokon keresztül sok vihart állott ki, mármár úgy tetszett néha, mintha diadalt vettek volna rajta ellenségei, s ime mint bizonyossá lón, mindez csak azért történt, hogy a támadói által véghezvitt pusztulás romladékai közül annál fenségesebben ragyogjon fel koronájának gyémántja. Az egyházat tehát nincs mit féltetni, mert eredetét Istentől nyerte, ki ígéretet tett, hogy vele lesz a világ végezetéig. De másrészt élő tanubizonyosság reá a történelem, hogy amely nemzet az erkölestelenség útjaira tért, s vallását megvetette, csakhamar elpusztult a föld színéről, mintha soha nem létezett volna. Ez a tudat, a lángoló hazafiai szeretet érzete adott létet nálunk a kath. köröknek, melyet a kath. öntudat ápolása, az együttérzés megszilárdítása, a kereszténység aktívjának intenzívebb tétele kapcsán mint védőbástyák állanak sorfalat a minden téren a keresztény elveket eszeveszette ostromló tömeg fegyvereinek, hogy megmentsenek e nemzet számára a kereszténység áldásaiból legalább

annyt, amennyi fennmaradását biztosítsa. Ennek a magasztos ügynek szolgálatában áll a szatmári kath. kaszinó is, mely 25 éves fennállása után büszkén tekinthet vissza múltjára, mert évről-évre gyarapodva tagjainak egy számában mint összetartozandóságuk érzetében ma Szatmár városának egyik elsőrendű kulturális egyesületét képezi, mely a lakosság úgy szellemi mint, aesthetikai és erkölcsi színvonalának emelésére jótékonyan hat. Ezeket látuk szükségének elmondani a múlt vasárnap megtartott közgyűlése alkalmából, melynek megnyitójául a kaszinó elnöke, dr. Irinyi Tamás a köv. nagyhatású beszédet mondotta:

Mélyen t. közgyűlés!

Mióta Isten véghetetlen bölcsességével az erkölcsi vliárendet megalkotó a rossz a jóval folyton ellentétben áll. A világosság örök ellensége — a sötétség — folyton harcot visel Isten ügye ellenében. De miként Madáchunk örök becsü művében is olvassuk, folyton alakot, folyton taktikát változtat e küzdelemben. Nem arra ösztönzi többé a tudatlanságunkban és göggyükben el vakult embereket, hogy a vallást tüzzel-vassal pusztítsák, hanem hogy a magán és közélet minden terén egyszerűen feleslegessé tegyék. Ehhez képest a mi védekező taktikáknak is meg kellett változnia. Kötelességünk bebizonyítani az emberiségnek, hogy ha nem akarja a civilizációt évszázadokkal vissza vetni, ha nem akar a leggyászosabb felforgatásnak áldozatul esni — szüksége van a keresztény vallásra.

A harc nem könnyű dolog soha. Sebket adunk és kapunk a harczmezéjén és sokan esnek áldozatul mindkét részről. Így van ez abban a nagy szellemi harczban is, melyet a sirjából feltámadó pogányság szelleme ellen vivünk és melyben ha valaha, úgy most kell részt vennie a kath. férfiaknak is. De bármily heves legyen a küzdelem, a közönyös tétlenség párnáiról ébredő kereszténység nem lankadó küzdelme és önbizalma diadalt fog aratni.

Diadalunk biztosítékát az ellenfél elbizakodottsága és tudatlansága képesi. *Elbizakodottak* a kereszténység ellenségei, mert azt hiszik, hogy bennünk nincs hit és meggyőződés ügyünk igaz voltában és *tudatlanok*, mert azt vélik, hogy a keresztény eszméket az emberiség szívéből ki lehet szakítani, az emberiség baja nélkül.

E végből minden áron arra törekszenek, hogy a társadalomban vezérszerepre jussanak s a politikában minden hatalom kezelését magukhoz ragadják.

Ha ez nekik sikerült, megkezdik a harcot a hitvallásos *iskolák* ellen. Egyes sofizmákkal elhitetik a világgal, hogy a nevelés sokkal eredményesebb, ha felekezeten. Sokat beszélnek a vallásosság és az erkölcsösség fontosságáról, de csak addig, míg az iskolák fölött teljesen rendelkeznek, s akkor aztán kezdetét veszi a vallásnak az iskolából való végleges, ugynevezett *csendes eltávolítása*. Ugyanezt teszik a lelencz és árvaházakkal. Így jutott oda Franciaország, hogy a javító-intézetekbe küldendő fiatal bűntettesek 88%-a az ő felekezeten iskolából kerül ki. Így jutott Olaszország az ő Lucheniéihez, Caserióhoz, Acciaritóihoz és a többi felekezeten banditák lázadó tömegéhez.

A vallás kiszorítását folytatják a *családokban*, összekötik a családot vallás nélkül. Ellátják őket szórakozásokkal, olvasmányokkal, mulatságokkal, élvezetekkel, melyektől távol áll az Istennek és a tiszta erkölcsöknek még gondolata is, és aztán szétválasztják a családokat ugyancsak Isten nélkül. Hogy hová jutottunk s hová fogunk jutni, azt a statisztika kérelhetetlen számai magyarázzák meg, melyek a gondozatlan gyermekek folyton növekedő erkölcsi s anyagi nyomoráról s a bűntettesek és az örültek állandóan szaporodó százalákaikról rettenetes dolgokat beszélnek.

Nem csekélyebb szenvedélylyel folytatják a vallás kiszorításának „nagy művét”, mint ők mondják a *sajtóban*. A keresztény szellemű írókat s költőket egyszerűen agyonhallgatják vagy épen kigunyolják. Gúnyszavakat találnak fel, melyekkel a jobb ér-

zelmüket is meg tudják riasztani. Gondoljunk csak a klerikalís, ultramontán, reactionarius, hazaáruló s más hasonló kifejezésekre, melyekkel a katolikusokat folyton illetik. Hazugság, rágalom, ámtás, félrevezetés, mind alkalmas eszközök ennek a sajtonak kezében arra, hogy a katolikus mozgalmakat és vezérférfiakat is hitelvesztettekké tegyék. Képesek voltak teljesen lejártni a regény és drámairodalmat, csak hogy minden keresztény elemet kiküszöböljenek a sajtóból s minden keresztény elemet szükségtelemné tegyenek az irodalomban. A mai szépirodalom és hirlapirodalom a vallásellenes elemek kezében tisztán üzletté lett, melynek meg kell hozni a kellő perczentet még akkor is, ha az egész nemzet lelkét megmételtyezik, ha az aesthetika összes szabályait eltíporják.

Ily sajtóval aztán sikerült a *társadalmat* keresztény jellegéből csaknem teljesen kivétkeztetni. Egyeteket, társulatokat keletkeztek a legteljesebb vallási közöny terjesztésére s aztán a szó csaknem szoros értelmében érdekszövetkezetekké lettek, melyekben a tagok egymást előretolják és befolyásra, hatalomra segítik, hogy teljesen vallásmegetők kezébe kerüljön az intéző körök minden ereje s a vallástalanok ítéletére legyen bízva a kereszténységnek sorsa. Az önzést és élvezetvágyat korlátlan urrá tették a társadalom viszonyai felett s míg egyfelől a pénznek, a tőkének szivtelen uralmát látjuk, addig másrészt a vallástalananná lett s kiszípolyozott munkástömeget, — melyre pedig a nemzet közterheinek viselése legnagyobb részét nehezedik — belekergették a forradalmi eszmék áradatába.

Könnyen ment és megy aztán ezen az uton a politikát teljesen vallásellenes irányba terelni. Nem itt a helye, hogy a politika vallásellenes irányát hosszasan vizsgáljuk. Csak egy jelenségre hívom fel becses figyelmüket. Az az irány, melynek jelszava volt az emberi jogok egyenlősége, a szabadság, a testvériség: a kereszténység ellenségeinek kezében odajutott, hogy önmagát meghazudtolja s a jogokat és közzabadságokat egyrészt csupán hatalmi érdekeinek takarójává tegye, másrészt egyszerűen lábál tiporja. Mikor a liberalis áramlat a feudalizmust megszüntette a régi rendszer hivei gyanuval és aggodalommal fogadták az új rendet mert féltették egyebek között a vallást is. És ma oda jutottunk, hogy a keresztény vallás legönzetlenebb harczosainak; kell sikra szállaniok az emberi jogok egyenlőségének, a szabadságnak s az igazi testvériségnek védelmére, a vallástalananná lett „liberalisnak” semmiképen nem nevezhető irányzat ellen. Ebben pedig a keresztény politikának legfényesebb igazolása rejlik. Minden áramlat melyben a valláserkölcsi életnek, a kereszténységnek ellenségei jutnak felszínre, kérelhetetlenül ellenmondásba jut önmagával s a korrupcióna és erőszakra kénytelen támaszkodni, minem eltemetik saját bűnei.

M. t. közgyűlés, rövid vonásokban vázoltam a helyzetet, melyet számunkra a keresztényellenes irányat teremtett. Harcot kell harczolnunk. Fegyver, fegyver ellen. A mily fegyverekkel, a mily taktikával ők harczolnak, kell nekünk is küzdenünk. A harc ránk nézve nem jár annyi esélylyel, mert hisz mi nem érdekel, nem üzletből, demeggyőződésből vagyunk katolikusok, a mint Istenhez való őszinte szeretetből vagyunk hazafiak.

Be kell látunk, hogy a kereszténység ellenségei az *önzést és élvezetvágyat* teszik a romlott társadalom hamis isteneivé s el kell határoznunk, hogy nem a társadalmat forgatjuk fel, hanem a hamis isteneket dobjuk le oltáraikról.

Szent hitünket nem fogjuk engedni szívünkben kiirtani. Nincs az az olvasmány, nincs az az emberi tekintet, melynek e tekintetben engednénk. Sőt azon leszünk, hogy az a hit a meggyőződés biztos erejével érvényesüljön egész tevékenységünkben. S ha meg kell is ismerkednünk a tévedésekkel, nem engedjük azokat lelkünkbe hatolni.

Ha élénk lesz bennünk a hit, akkor élénk lesz a keresztény haza iránt való forró szeretet is. A vallástalan hazafiság fából

vaskarika, melynek semmi értelme, de hazafiatalan vallásosság sincs, mert Magyarországot a kereszténység alkotta és tartotta fenn ezer éven át. A ki a keresztény Magyarországot megtagadja, hitét tagadja meg. A vallásosság és hazafiság ezen fölséges harmóniájának átérzése képes aztán bennünket azon elhatározásra, hogy családi körünkben a kath. hitet veszendőbe jutni nem engedjük soha. Istennel kezdjük, Istennel folytatjuk a családi életet s nemcsak embereket, hanem keresztényeket is nevelünk gyermekeinkből.

A kinek szívében él a hit és honszeretet, a kinek családja nem modern pogány család, az bátran fog a társadalmi életben ellenállani a vallási közömbösségnek. Az nem lép olyan egyetbe, hol a hit háttérbe szorul, az bátran küzd mindenhol a keresztény uralomért és kellő megvetéssel fordul el azon sajtótól, mely Istent, vallást és tiszta erkölcsöt nem ismer, mert minden krajeczár, melyet a keresztényellenes sajtó oltárára áldozunk, átokká válik rajtunk és a keresztény hazán.

Résztveszünk a katolikus és esakis a keresztény alapokon álló egyetemi életben, megismerjük a kath. mozgalmak céljait, törekvéseit és szorgalmasan készülünk azon férfikor munkásságára, melynek egyetlen jelszava „*keresztény Magyarország!*”

Mélyen t. közgyűlés, ezek tennivalóink. Az ellenség hatalmas, a harc nehéz leend, de meg kell vívunk. Csak keresztény családokra van szükségünk s akkor nem törődünk velök. Iskoláinkat elveszik, iskolákat állítunk fel. Sajtókat állítanak, mi is azt tesszük. Kétes értékű irodalmi vállalatokat létesítenek, mi vissza helyezzük az irodalmat eredeti piedestáljára. Könyvekkel árasztják el a közönséget, mi jó irányu könyvekkel válaszolunk. Hitelszövetkezeteket alapítanak, mi ugyanezekkel felelünk. Fegyver, fegyver ellen. Az ezeréves tölgyet nem rombolhatta le a vihar s a vallástalan és keresztényellenes irányzat férgei sem fogják porba dönteni.

Katolikus önérték, katolikus összetartás, meggyőződés és biztos tudás, ezek a mi fegyvereink és *győzni fogunk.*

Ezután dr. *Wolkenberg* Alajos titkár olvasta fel művészi kézzel szerkesztett jelentését, melyben kiemeli az előző év elnökségének azon fáradságtalan ügybuzgalmát, melylyel a kath. kaszinót állandó otthonhoz juttatta. Elősorolja a mult év alkotását, a kaszinó által rendezett összejöveteleket, melyekért a rendezők és közreműködőknek köszönetet mond. A mult év elnökségének, kik most ujjolag megválasztottak, kiváló érdemük, hogy rendezett viszonyokat teremtettek, minek következtében a kaszinóban úgy a tagok, mint a vendégek kedves otthonra találnak. Az a pezsgő élet, mely most észlelhető, ugyszólván szintén az ő egyedüli érdemök. A mult évben 29 új tag tépett be. Megemlékezett jelentésében a püspök urról, ki a kaszinónak legnagyobb jóitétője, s annak működését éber figyelemmel kíséri. A könyvtár 70 kötet és füzetből áll. A pénztárnok, *Kertészfy* Gábor jelentéséből megtudtuk, hogy a kaszinó összes vagyona jelenleg 19378 frt 40 kr. (készpénz, ingóság, ház.). A jelentések tudomásul vétele után a tisztikar választott meg. Alelnökök lettek dr. *Irvinyi* Tamás és *Jaskovics* Ferencz, titkár dr. *Wolkenberg* Alajos, pénztárnok *Kertészfy* Gábor, könyvtárnok dr. *Fodor* Gyula, háznagy *Kaisz* József és választott 30 választmányi tag.

Hirek.

Mélyentisztelt előzetőinknek, szíves olvasóinknak és munkatársainknak boldog pünkösdünnepet kívánunk.

Pünkösd ünnepe virrad reánk következő vasárnap. Megelőző szombaton vigiliabőjt lesz; a templomban reggel 8 órakor keresztitket szentelés és alkalmi szertartások végeztenek.

Személyi hir. A püspök ur jelenleg a nagykarolyi kerületben bérmál, ma Kálmán-

don, holnap Mérken. Mint tervezve van, pénteken haza jön, s a pünkösdünnepet székhelyén fogja tölteni, hogy a székesegyházban személyesen végezze az isteni tiszteletet. Azután ismét visszamegy, mert 22-én Mező Petriben, 23-án Kaplonyban, 25-én Vállajon fogja a bérmálás szentségét kiszolgáltatni, ha csak a programban József kir. hercegnak *Habrovski* József dandárparancsnok által a püspökségnél 25-re jelentett megérkezése, ki a honvéd gyalogezred felett fog városunkban szemlét tartani, változást nem idéz elő, mert miként értesültünk, a kir. herceget a püspök ur személyesen fogja fogadni.

Jandrisics János apátplebános egészségi állapota reménytelen, aggasztó szomorú. A közszeretben élt, nagy lelkű főpap elhíradó életfátyala előtt minden ismerősének szívében az igaz részvét mély fájdalommal sir.

Az iskolaszék elnöke. Mivel *Jandrisics* János apát-plebánost súlyos betegsége hivatalos teendőinek végzésében gátolja, nehogy a helybeli iskolaszék működését a vezetésben esetleg felmerülhető nehézségek megakadályozzák, a püspök ur az iskolaszék elnöki teendőinek végzésével dr. *Steinberger* Ferencz pápai kamarás, képezdei igazgatót bízta meg. A püspök ur választása minden tekintetben méltó férfiura esett, ki úgy magas műveltségénél, mint finum tapintatánál és tettejénél fogva egyaránt képes leend a jelenlegi nehéz viszonyok között is a vezetést helyes irányba terelni.

Hymen. *Christófy* Árpád zilahi áll. polgári iskolai tanár jegyet váltott *Kemény* Alajos nagykarolyi kir. pénzügyigazgató leányával, *Gizella* kisasszonnyal. — *Zsarolyáni Márton* Béla földbirtokos és erdői körjegyző eljegyezte erdőhegyi *Erdőhegyi* Gyula, a nagy-károlyi régi Casinó könyvtárnokának leányát, *Irma* kisasszonyt. — *Pálóczi Horváth* Miklós beregvármegyei alszámvevő jegyet váltott özv. nagy-bányai *Horthy* Pálné leányával, *Iréne* kisasszonnyal Beregszászban.

Áthelyezés. *Király* Béla m. kir. államasutis tisztviselőt Kabáról városunkba helyezték át.

A jegyzői vizsgálat e hó 10-én tartott meg Nagy-Károlyban, mely alkalommal a 8 jelentkező közül heten képesítést nyertek, és pedig *Gönczy* Etele, *Beesky* László, *Rotler* Aladár, *Komoróczy* Péter, *Kolbai* Mihály, *Keresztény* Lajos és *Izrael* Lipót.

A bicszádi vasut ügyében dr. *Chorin* Ferencz képviselő vezetése alatt Nagy László alispán, *Hérmán* Mihály polgármester, *Szentiványi* Gyula, *Pap* Géza, *Pethő* György, *Fogarassy* Sándor és ifj. dr. *Farkas* Antal tagokból álló küldöttség járt tegnap a keresk. miniszternél, hogy a kiépítés ügyét szorgalmazza. Az avasi erdővásárlás után most már városunknak is fontos érdeke volna a bicszádi vasut létesítése.

Gyászhir. *László* Helén, *László* Pál szatmárvármegyei főszámvevő leánya, *Soós* Jenő nagy-váradai posta- és táviridatist néje Nagy-Váradon elhunyt. — *Hessenstein* Károly gróf turtarebesi nagybirtokos és neje *Perényi* Mária bárónő kis fiaeskája Lajos e hó 11-én este 10 órakor rövid, de kínos szenvedés után elhunyt. A kis halott földi részei e hó 13-án délután 3 órakor tétettek a turtarebesi sirkertben örök nyugalomra.

Áthelyezések a csendőrségnél. A nagy-szöllősi szakaszparancsnok *Rusz* János Lőcsére helyeztetett át, kinek helyére *Hubaffy* Mihály csendőrhadnagy tétetett át Kaloocsáról.

Nepomuki sz. János napja volt tegnap. Az egyház e szép emlékü ünnepének nyolczada alatt a róm. kath. plebánia litániát tart a templomban d. u 5 órakor. E szent tiszteletére hajdan kápolna volt Szatmáron; ott állott a rk. fi-elemi iskola s a jezsuita atyák udvara közötti téren a mai Eötvös-(régén: *kápolna*-) utca közepén. E kápolna a plebánia gondjai alatt állott, benne szent misék végeztenek, miért a cs. kir. adóhivatal évente 1050 pengőforintot fizetett a plebánosnak. E roskadozó kápolnát 1862-ben Haás Mihály püspök lerontatta; emléke fennmaradt egy fundatiónban, mely „Nep. sz. János-kápolna tőkéje” czímen az egyházmegyei pénztárban őriztetik.

Az alispán jelentését a mult félévről vettük. Örömmel halljuk a vármegye első tisztviselőjének ajkáról, hogy a mult évben fellépett socialismus megszűnt, hogy ez csak a nehéz gazd. évek következménye volt, s egy meglehetősen év elfeledtette a multak izgalmait. Bár igaza lenne. A megyei utak kiépítésére ötszáz ezer forint felvétele látszik szükségesnek. A közegészségügy kedvező volt, a betegedések és halálozások számaránya csökkent. Nagyobb mérvben csak a kanyaró és influenza grassált. Az állati egészségügy nem volt kedvező, a sertésvész folyton pusztit, a lovak közt a rühkór volt elterjedve. A tanügyet a tanfelügyelőség nagy szigorral ellenőrizte, 72 községben 106 iskolát 133 osztálylyal látogatott meg, s a hiányok pótlását erélyesen szorgalmazta. Az adófizetés a mult év hasonló időszakához képest 40685 frttal volt kedvezőbb, a hátralék azonban a félév kezdetéhez képest 105666 frttal szaporodott, ami egyáltalán nem örvedetes dolog, amellet bizonyít, hogy mégis csak szegény a nép. A személy és vagyonbiztonság érdekében rendkívüli intézkedésre nem volt szükség. A képviselő választók száma az előző évihez képest 960-nal fogyott. Ebből az látszik, hogy jól működött a ube-rális seprű. Meglepő a fegyelmi ügyek nagy száma, 123 fegyelmi ügy tetetett folyamatba. Igaz, hogy ez egy oldalról az erélyes ellenőrzés mellett tanuskodik, másrészt azonban azt is bizonyítja, hogy a tisztviselők nem teljesítik lelkiismeretesen kötelességeiket. A fegyelmi ügyek közül 51 még nem nyert elintéztést. Az a legszomorubb, hogy nemcsak mulasztás, hanem 18 esetben nagyobb büntettek, mint zsarolás, hűtlen pénz és vagyonkezelés is fordultak elő.

Bérmálás Csomaközön. A bérmálás a nagy-károlyi esperesi kerületben a megállapított sorrend szerint e hó 11-én az esperesi székhelyen, Csomaközön megtartott. A püspök ur díszes lovasbandériumtól kísérve reggeli nyolcz óra tájban érkezett meg s mintegy háromszáz bérmálandót részesített a bérmálás szentségében. Ezután *Kosztva* Ignác esperes által a mintegy háromezer forint költséggel épített s gyönyörű kivitelű sirkert-kápolnát s keresztet áldotta meg. Délután az iskolát látogatta meg. A mindenütt tapasztalt rend, de főképen a kiváló esinnal s nemes izléssel renovált templom felett magas tetszését és megelégedését nyilvánítva délután öt óra tájban búcsút vón s Nagy-Károlyba visszatért. A püspök urat bérmautájában a kerület főszolgabírója *Domahidy* Elemér kíséri, s az intelligencia mindenütt megjelenik tiszteletére. P. K.

A kir. kath. tanítóképző intézet „Vörösmarty Önképzőköre” a jövő évre kőv. alakította meg tisztikarát: Elnök: *Schmidt* Ferencz, alelnök: *Müller* János, főjegyző: *Princzinger* György, pénztáros: *Movik* Sándor, főkönyvtáros: *Gnándt* István, ellenőr: *Filius* Aurél, aljegyző: *Elehlinger* János, alkönyvtáros: *Czier* Endre, karmester: *Szerdahelyi* Károly, irodalmi bírálók: *Schmiedt* Ferencz, *Némethy* Sándor és *Markscheid* Nándor.

Betörés. Az elmúlt héten *Muncskó* Pál szerednyei plebánost cselédje az éjjeli órákban azzal költötte fel, hogy a kamrában tolvajok járnak. A plebános hallva a tolvajok munkáját, mivel fegyver nem volt háznál, ablakot nyitott s torka szakadtából segélyért kiáltott, mire a tolvajok apróbb tárgyak és élelmi szerek elemelése után jónak látták tovább állani. A segélykiáltásra összefutott a külső cselédség is, s a nagy ijedtségtől magukhoz térve látták, hogy a becsukva volt pitvarajtó nyitva van, az ebédli ajtajának tolvárait pedig aláfurták, hogy az ajtót ki ne nyithassák. A kamara ablaka ki van szedve. A parachia kertre néző részén az ebédli mellett álló szoba falazata ki van szedve. A végzet munka azt igazolja, hogy a betörők többen voltak, s míg egyik része a kamara falával volt elfoglalva, másik része a templomi pénztárhoz szeretett volna jutni, mely az ebédli melletti szobában áll. A gyanu *Gazda* Ferencz, fogházból megszökött hires betörőre és a vándorczigányokra irányul, kik még mindig csoportosan járkálnak a vidéket 3—6 szekérral, 10—18 családtaggal.

Az iskolák államosítása ügyében hozott, s lapunkban már ismertetett közgyűlési határozatot vette tárgyalás alá a róm. kath. iskolaszék e hó 14-én d. e. 11 órakor tartott gyűlésében, miután a miniszter a felekezetteknek megadta azon jogot, hogy ha a város határozatát sérelmesnek találják, ellene jogorvoslással élhessenek. Az ülés kezdetén Antal Dániel világi elnök jelenti, hogy a püspök ur Jandrisics János apát-plebános betegeskedése miatt dr. Steinberger Ferencz képviselőt nevezte ki az iskolaszék egyházi elnökének, egyúttal örömeinek ad kifejezést, hogy a vezetés az egyházmegye ilyen kiváló, ügybuzgó és arratermett tagjának kezeibe lett letéve. Az iskolaszék a püspöki intézkedést tisztelettel és örömmel vette tudomásul. Az új elnök utal arra, hogy mily nehéz viszonyok közt veszi át az ügyek intézését, de teszi ezt azon kötelességérzet hatása alatt, hogy az egyház hű fiának nemesak az előnyökben kell osztozkodnia, de szorongatott körülmények között egyháza érdekének megvédése céljából sikra kell szállani, — szép beszédben kéri az iskolaszék tagjait, hogy működésében támogassák. Jelenti, hogy az elhunyt Nagy Elek rendes tag helyére Erdélyi Imre póttag, főgymn. tanár lett behíva. Ezután az iskolaszék névszerinti szavazással egyhangulag kinyilvánította, hogy sérelmet talál a törvényhatóság határozatában és az ellen jogorvoslattal kíván élni. Szintén egyhangulag határozták el, hogy a felterjesztést az iskolaszék a püspök ur utján teszi meg a miniszterhez, a kérdés végleges lebonyolítását az ő kezeibe teszi le. A fellebbezés megszövegezésére dr. Steinberger Ferencz elnök és Bodnár Gáspár rendes tag küldettek ki. Ezek az egyhangulag hozott határozatok elegendő czáfolatul szolgálnak azon lapársainknak, melyek azt rebesgetik, hogy az államosításnak nincsenek ellenzői. A gyűlésen jelen voltak: dr. Steinberger Ferencz, Antal Dániel elnökök, Jankovics János jegyző, Bodnár Gáspár, Erdélyi Imre, Gabriel József, Jaskovics Ferencz, Kertészffy Gábor, Komka Alajos, dr. Lehoczky János, Ruprecht Antal és Wallon Lajos, összesen 12-en, kik közül 7 a törvényhatósági bizottságnak is tagja.

Novendialis supplicatio-nak nevezik egyházi nyelven azt a kilencz napi ájtatosságot, melyet áldozó esütörtökötől pünkösdi ünnepéig minden templomban végeznek a reggeli sz. mise után. Az oltári szentség előtt közös ima mondatik a Szentlélek-Isten segélyül hívására. Ezen ájtatosság 1897-ben lőn behozva s a római pápa teljes bücsut engedélyezett mindazoknak, kik e napok alatt töredelmes sz. gyónást és áldozást végezve a közös imában részt vesznek.

Emlékeztető. A szatmár-ugocsa megyei róm. kath. néptanítóegyesület e hó 25-én esütörtökön fogja megtartani városunkban. évi rendes közgyűlését a „Czezil egyesület” helyiségeiben d. e. 10 órakor. A gyűlés tárgysorozatát lapunknak egy régibb számában már közöltük, most csak fel akartuk ismét hívni a tanügy iránt érdeklődők szives figyelmét a gyűlés napjára, hogy mennél tömegesebben jelenjenek meg. A közgyűlés után társasbéd következik a kath. kaszinóban, hol a jelenlevők a püspök urnak lesznek szivesen látott vendégei.

Pályázatot hirdetett a városi tanács a m. kir. honvéhadapród iskolánál szept. 1-én betöltendő alapítványi helyre, melyet a város létesített. A pályázati kérvények, melyekben a pályázó magyar állampolgársága, testi alkalmatossága, valamely középiskola négy alsó osztályának sikeres bevégezése, kifogástalan erkölcsi viselet, 14—16 éves életkor igazolandó, július 5-ének d. u. 5 órájáig nyújtandók be a városi tanácsnál. Első sorban szatmári születésű és illetőségű ifjak kérvényei vétetnek figyelembe.

A temetői kápolna előtt felállított új márvány kereszt beszterelését mult pénteken, május 12-én végezte. a püspök ur ő méltósága engedélyével, Tóth József s. lelkész. A megható kedves ünnepélyt sz. mise előzte meg s alkalmi sz. beszéd fejezte be. melyen nagy számú, előkelő közönség volt jelen.

Az évrő vizsgálatok a róm. kath. elemi népiskolában a követk. napokon fognak megtartani: június 17-én a IV osztályban, 19-én az V. és VI., 20-án a III., 22-én a II., 23-án az I. osztályban. Az Iskolaszék a vizsgálatok látogatására a köv. megbízottakat küldötte ki: az I. oszt. vizsgálatára Kertészffy Gábort és Ruprecht Antalt, a II. osztályra dr. Lengyel Mártont és Erdélyi Imrét, a III. osztályra Antal Dánielt, Jaskovics Ferenczet és Komka Alajost, a IV. osztályra Bodnár Gáspárt és dr. Lehoczky Jánost, az V. és VI. osztályra Gabriel Józsefet és Wallon Lajost.

A „Szatmár és Vidéke” rosz néven veszi nekünk, hogy a multkor botlásáért „megleccskéztünk”. Nem tehetünk róla, ha kedves lapársunk mint egy pajkos gyerek léptenyomon követi el a csinokat és maga alatt vágja le a fát. Hogy tegnapi mondókájára reflektáljunk, tudjuk mi azt régen, hogy a „Szatmár és Vidéke” nem sok különbséget lát a templom és koresma között, de azt a naivságot még sem vártuk tőle, hogy a politikát gyűlölet tanának jellemezze. Mert van ám tisztességes politika is, melyről azonban ugy látszik, hogy a „Szatmár és Vidéke”-nek nincs tudomása. Ő minden politikát a saját szemüvegén lát. Ami a püspökökre vonatkozó szavait illeti, csak annyit jegyzünk meg, hogy ezen az egyen kívül nagyon sok olyan dolog van még, amit tisztelt lapársunk nem tud megérteni. Mert hát sok mindenhez logika kell ám. No lám, a hirrovatában megjelent kis közleményének is sokkal inkább adhatta volna ezt a címet „Meddő harez egy élő ember ravatala körül.” Ugyebár itt a logika. Lehet, hogy kedves lapársunk ezt sem lesz képes megérteni.

H lálós végű bányaszerencsétlenség történt a mult héten a nagy-szöllősi urbéres közönség kőbányájában. Az eszések a kőbánya felső részén függő kövek rétegeit meglazítván, onnan közel 10 mázsa súlyú kőmennységek leomlott, s az ott dolgozó Oravecz László és Polyák János munkásokra oly szerencsétlenül zuhant, hogy az előbbi rövid idő múlva meghalt, a másikat a kórházban súlyos betegen ápolják.

Pád. sz. Antal perseiyében e héten begyűlt 36 ft 60 kr. Miután a kellemes tavaszi idő kiderültével a szegények is könnyebben jutnak a megélhetés forrásaihoz, ezentul hetenkint csak egyszer, vasárnap reggel osztatik kenyér az érdemesebbeknek, heti és havi segélyben pedig csak a teljesen munkaképtelen, béna, beteg vagy elaggott szegények részesülnek kedden illetve esütörtökön a rk. plebánián.

Az érettségi vizsgálatok írásbeli része az ev. ref. főgymnasiumban tegnapelőtt vette kezdetét és öt napon át folytatólagosan fog tartatni.

Tűz volt a mult esütörtökön városunkban. A „Zöldfa” szálloda, vagy más nevén a „Fehér ház” istállója gyuladt ki épen déli 12 óra tájban. Erős szél volt, ami nem kevésbé tette kritikussá a helyzetet. Kevés számú tűzoltóságunk minden erejét megfeszítette, hogy helyhez kösse a pusztító elemet, ami emberfeletti munka után csakugyan sikerült. Az istálló leégett, de a szomszéd épületek mentve maradtak.

Husvétii sz. gyónást és áldozást a nagyböjti időszak közepétől áldozó esütörtökig a szatmári rk. plebánia templomban 1145-en végeztek, a kálvárián 1200-nál többen.

Ma nekem, holnap neked. Már többször említettük, hogy a szerencse sokaknak jövőjét megváltoztatta. Amint értesülünk, egy budapesti bankház eddig több mint két millió forintot fizetett ki megbízóinak 100.000, 90, 80, 30 ezer koronás nyereményekben. A most kezdődő osztálysorsjátéknál olvasóink figyelmébe ajánljuk ezen czéget, mely szerencsésénél, szoliditásánál és megbízhatóságánál fogva amugy is nagy bizalomnak örvend. Ez a czég Török A. és Társa bankháza Budapesten, mely a beérkező megbízásokat pontosan, gyorsan és megbízhatóan teljesíti.

Az első osztályu sorsjegyek árai: 1/1 sorsjegy, 6 frt, 1/2 sorsjegy 3 frt, 1/4 sorsjegy 1 frt 50 kr., 1/8 sorsjegy 75 kr. Sorsjegyek bevásárlásánál Török A. és Társa budapesti bankházát, Váci-körut 4/a legmelegebben ajánljuk.

A „Kegyelethez” címzett temetkezési vállalatot a kir. kath. főgymnasiummal szemben Ládaj József vette át. Mindennemű, a temetésekhez szükséges felszerelések nagy választékban s jutányos áron kaphatók ottan. Mai számunkban közölt hirdetései teljes tájékoztatásul szolgálhat a közönségnek. Ajánljuk figyelembe.

Hentes üzletét a Verbőczy-utcán Némethy Miklós hazába tette át az új törvényszéki palota mellett Schullz János hentes, ugy fris mint füstölt husneműek kaphatók üzletében. Az előzékeny kiszolgálás és pontos kimérés, mely ott tapasztalható, ajánlja az üzletet a közönség figyelmébe. Hirdetése lapunk mai számában látható.

A felekezeti elemi népiskolák államosítása tárgyában hozott közgyűlési határozat május 9-től számított 15 napra a városháza hirdetményi táblájára kifüggesztetett. Dr. Korbay főkapitány.

A dohányzás következményei. A „New-Orleans Times-Demokrat” ban egy orvos a dohányzásról ezeket mondja; „Az a vélemény, a mely szerint a nikotin a testet táplálja, teljesen alaptalan. Egy igen csekély adag elegendő arra, hogy az embert megölje. A valóságban a dohányzó nagyon kevés nikotint szív magába. Gyakran olvasható, hogy valaki az erős dohányzás következtében meghalt. Ez képtelenség, s ilyesmi még sohasem történt. Kedvencz kísérletet némelyeknek a dohányfüstöt egy zsebkezőn keresztül fújni. Általános vélemény szerint az ebből keletkezett folt nikotin folt, holott ez dohányolaj. A dohányzás fő bántánya az, hogy a dohány a szív működését befolyásolja. Ez különösen a cigarettákra nézve áll, főleg „mellre szívás” esetében. Ha a dohányos eléggé erős szervezett ember, nem igen érzi meg a dohányzás káros hatását; ellenkező esetben okvetlenül beáll a reakció. Ezek a dohányzásra vonatkozó valódi adatok, a többi üres mese.”

Arany a fában. Ausztrália aranybányaműveiben jutottak arra a fölfedezésre, hogy azokban a fatörzsekben, a melyek a földben el voltak temetve és megkövültek, jelentékeny mennyiségű arany van. Legalább így jelenti ezt az angol kormány felügyelő biztosa. Mikroszkopikus vizsgálat közben, a mikor a fát botanikai szempontból kezelték, fedezték fel az aranytartalmat. De nemesak a fatörzsekben találtak aranyat, amelyek már ősidők óta feküdtek a földben, hanem azokban a ezölöpökben és gerendákban is, a melyek csak néhány esztendővel ezelőtt kerültek a földbe a bányák mivelése közben. Némely fadarab több unczia aranyat tartalmazott, sőt egy régi fatörzsből harmincz unczia arany is került elő.

V i d é k.

Nagy-Károly, május 15.

Rendkívüli vármegyei közgyűlés volt folyó hó 12-én, melynek tárgyát képezte Mátészalka község 50000 frtos kölcsön törlesztési és kamatfizetési határidejének megváltoztatása, továbbá 8000 frt új kölcsönnek felvétele és a hus, bor, szesz és szeszcsolyadékok után kivetendő pótdadó behozatala iránti szabályrendelet. A közgyűlés mindezeket jóváhagyta. A közgyűlésen alig egy pár bizottsági tag vett részt.

Főgymnáziumi ünnepély. Igen szépen sikerült záró ünnepélyt rendezett főgymnáziumunk ifjusága folyó hó 13-án a városi tornacsarnokban, melyen szép számú és intelligens közönség jelent meg. Az előadott program is igen élvezetes volt, s a közönség minden egyes számot megtapsolt. Különösen sikerültek a zenekar számai, az énekkar által előadott darabok és az egyes szavallatok is. A program végzetével Hám József igazgató tartott szép beszédet, melyben köszönetet mondott mind azoknak, kik a gymnázium vagy annak ifjusága iránt jóakarattal viselkedtek. Különösen Csáti és Hollósy tanárokat, az előbbi az ön

képzőkör kiváló példás vezetéséért, az utóbbit pedig az énekkar szorgalmas tanításáért; azután beszámolt a gymnázium kebelében működő segélyegylet tevékenységéről, melynek Poór János tanár a vezetője, s a közönség kegyébe ajánlja a zsenge, de már szép eredményeket felmutatni képes egyesületet. A szép beszédet az egybegyűlt közönség zajosan megéljenzte.

A kereskedő testület népes gyűlést tartott a múlt héten, melyen a vármegye területéről számosan jelentek meg. Tárgyát képezte az új italmérsi jövedéki törvény 5 §-a elleni állásfoglalás. Elhatározták, hogy a debreczeni kereskedelmi és iparkamarához felírnak, hogy védje meg érdekeiket és írjon fel a kormányhoz a sérelem gyors megváltoztatásáért. Elhatározták, hogy az ország összes nagyobb városainak kereskedő testületeit felhívják esatlakozásra. Megválasztották ügyésznek Papp Béla ügyvédet, a „Nagy Károly és Vidéke“ szerkesztőjét.

Vizsgálatok. Főgymnásiumunkban már megvoltak a VIII. osztály vizsgálatai, az írásbeli érettségi vizsgálatok, 16-tól 20-ig tartanak, míg a szóbeli érettségi csak június 20 és 21-én lesz. 29 ifju készül a vizsga letételére.

A mérki róm. kath. templom javára e hó 22-én, Mérken az iskola udvarán zártkörű nyári táncmulatságot rendeznek. Kezdődik d. u. 3 órakor. Fedett helyiségről, izletes ételek és italokról gondoskodva lesz.

Turterebes község róm. kath. hívői, olyan lelki kegyelemben részesültek a napokban, a minővel eddig egy ugoesamegyei hitközség sem dicsekedhetik. *Dimand* Lajos plebános, a ki alig egy évi működése alatt a már lankadófélben levő hitet új életre ébresztette, a terebesi r. k. egyház és iskola ügyét jobb jövő elé vezette. — most ismét újabb jelét adta hitbuzgósága és áldozatkészségének; a mennyiben P. Flódung és P. Bota Jézustársasági atyák által f. hó 3—12 ig sz. missiót tartatott. Az atyák, Hódmezővá

sárhelyről érkeztek és fáradságot nem ismerő buzgalommal tartották a reggeli és esti órákban nagyhatású sz. beszédeiket; melyeknek fényes eredményét bizonyítja azon körülmény is, hogy többen mint ezren részesültek a penitencziatartás szentségében, közöttük olyanok is, a kik 10 — 16 éve nem járultak ahhoz. A grófné pedig, — ki noha protestáns, Br. *Vécsy* József-nével szintén jelen volt a sz. beszédeken, — büntetés terhe alatt megrendelte összes eselégeinek, hogy felekezeti-külömbőség nélkül az esti órákban tartandó missiói sz. beszédeken jelen legyenek. Vasárnap este P. Flódung kezdeményezésére megható Mária ünnepség folyt le; a midőn 130 nál több fehérruhába öltözött leány az oltár előtt fogadást tett, hogy Mária-nak hű gyermekei lesznek. Szerdán este a hivek áldozatkészségéből felállított missiói kereszt megáldása tartatott, midőn a felnőttebb ifjak tettek fogadást, hogy életüknek minden körülményei között a sz. kereszt hívei maradnak. Áldozó esütörtök reggelén ment végbe a gyermekek első sz. áldozása; a mely alkalommal P. Flódung a gyermekeknek tartott szívhöz szóló, — gyönyörű beszédet. Kiemelte a plebános és tanítók érdemét, kik oly lelkiismeretes buzgósággal működnek a gyermekek oktatásában. Este a könyekig megható helybeli és vidéki hivatoktól vett bucsut társa nevében is P. Flódung. — Másnap, — a községben elhalt r. k. hivek lelki üdvéért tartatott engesztelő sz. mise áldozat után, — a Verbeczy utca végén ujonan felállított kereszt megáldása következett, a mely alkalommal utójára szólott P. Flódung a hivekhez, mert még az nap társával együtt M. Dombegyházára utazott missiót tartani. E missió alkalmával áldatott még meg azon gyönyörű fehér casula is, a melyet *Gregus* Ilona tanítónő sajátkezűleg készített. M.

364/1899. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szatmárnémeti kir. járásbíróóság 1898. évi 7164 P. számú végzése következtében **Korányi János** ügyvéd mint vb. **Krausz Áron** esődtömeggondnoka javára **Sóvágó Antal** ellen 41 frt 92 kr. s jár. erejéig 1898. évi április hó 9-én fogantott kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 676 frt 35 kr-ra becsült következő ingóságok, u. m. lábbelik nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Szatmárnémeti kir. járásbíróóság 1898. évi V. II. 3/13 számú végzése folytán 41 frt 92 kr. tőkekövetelés, ennek 1898. évi február hó 9. napjától járó 5 % kamatai és eddig összesen 23 frt 53 kr-ban bíróságon megállapított költségek erejéig Szatmáron leendő eszközölésére **1899 évi május hó 29 ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t.-cz. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbit ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szatmáron, 1899. évi május hó 15 napján.

Ádám Albert

kir. bírósági végrehajtó.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

Ki jó ruhát

olesón akar beszerezni, az menjen **Klein Jakab** Deáktéri (nagy tőzsde mellett) ruha üzletébe, a hol mindennemű

férfi-, fiu-, és gyermek ruhák,

felöltők, téli kabátok és köpenyek, ugyszintén,

női tavaszi és téli jaquetek,

gallérok, kör és utazó köpenyek, gyapju szövetek és diszek, mig a raktár tart, bámulatos olesó áron árusittatnak.

El ne mulassza senki személyesen meggyőződni és szükségletét mielőbb beszerezni.

Tisztelettel

Klein Jakab.

Deáktér, Keresk. és Iparbank palota.

Ritka alkalom olesón bevásárolni!

Csak rövid ideig!

Mig a raktár tart!

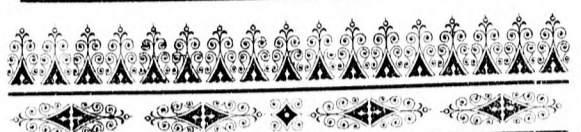

Vasuti menetrend.

Érvényes 1899. május hó 1-től.

Állomások	Sz. v. Gy. v.	Gy. v. Sz. v.	Sz. v. Sz. v.	Sz. v. Sz. v.	Téher vonat szállításal
M.-Sziget — Budapest.					
M. Sziget ind.	6:00	4:50	10:30	3:50	
Királyh. érk.	7:47	6:03	12:18	5:37	
Királyh. ind.	7:57	6:08	1:22	5:49	
Szatmár érk.	9:10	6:58	2:42	6:57	
Szatmár ind.	9:18	6:59	2:47	7:09	4:00
N.-Károly érk.	10:14	7:39	3:57	8:07	5:18
Debreczen érk.	12:16	8:56	6:45	10:12	7:51
Budapest érk.	8:10	1:50	—	5:45	
Budapest — M.-Sziget					
Budapest ind.	7:05	9:15	1:55	—	
Debreczen érk.	2:33	3:36	6:26	—	8:20
Debreczen ind.	3:00	3:56	6:46	—	8:30
N.-Károly ind.	4:11	6:11	8:05	—	11:25
Szatmár érk.	6:11	7:08	8:50	—	12:46
Szatmár ind.	6:23	7:18	8:52	—	
Királyh. érk.	7:36	8:37	9:11	—	
Királyh. ind.	7:48	8:49	9:51	—	
M.-Sziget érk.	9:50	10:50	11:18	—	
Királyh. ind.	8:02	8:43	12:30	2:02	
N.-Szőlős ind.	8:17	8:58	12:54	2:22	
T. Ujjak ind.	8:41	9:21	1:15	2:59	
Beregsz. ind.	9:14	9:51	1:46	3:49	
Bátyu érk.	9:52	10:28	2:24	4:42	
Bátyu — Királyh. ind.					
Bátyu ind.	5:30	10:28	2:57	6:55	
Beregsz. ind.	6:16	11:32	3:40	7:41	
T. Ujjak ind.	6:49	12:17	4:07	8:03	
N.-Szőlős ind.	7:14	12:54	4:29	8:28	
Királyh. érk.	7:30	1:15	4:44	8:42	
Szatmár — N.-Bánya					
Szatmár ind.	7:02	7:30	—	—	
N.-Bánya érk.	10:22	10:41	—	—	
N.-Bánya ind.	5:50	3:25	—	—	
Szatmár érk.	9:00	6:38	—	—	
Szatmár F.-Gyarmat					
Szatmár ind.	9:55	7:23	1:50	—	
F.-Gyarm. érk.	11:41	9:22	3:50	—	
F.-Gyarm. ind.	5:41	4:10	—	—	
Szatmár érk.	7:50	6:14	—	—	

Az éjjeli idő (esti 6 óráig) a percekkel jelző számok aláhuzásával van kiüntetve.

Hentes-üzlet áthelyezése.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

hentes-üzletemet

jóval megnagyobbítottam, egy-szersmind azt Verbőczy-utca 2 sz. Egeresi házból, ugyanazzal szembe a tek. Némethy Miklós ur házába helyeztem át.

Üzletemben naponta kapható friss sertés hus, valamint füstölt sonka, kolbász, virsli, szalvaládé stb.

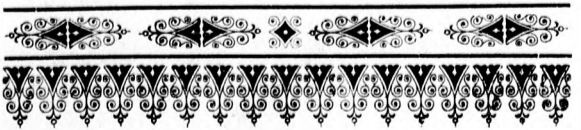
pontos kimérése

a legnagyobb lelkiismeretességgel eszközöltetik.

A n. é. közönség pártfogását továbbra is kérve, maradok tisztelettel

Schultz János

hentes.

Legnagyobb nyeremény legszerencésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény **J E G Y Z É K E.**
A legnagyobb nyeremény legszerencésebb esetben:
1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
3	"	30000
1	"	25000
2	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
763	"	1000
1238	"	500
90	"	300
31700	"	200
3900	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000

A negyedik nagy magy. kir. osztály-sorsjáték nemsokára ismét kezdődik és **100,000 sorsjegyre** újból **50,000 nyeremény** jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, **óriásiak.**
Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencésebb esetben

egy millió korona.
Szíves mielőbbi megrendeléseknél **eredeti sorsjegyeket** a tervszerű **eredeti árban** és pedig:
egy **egész** I. o. eredeti sorsjegyet **6.—**
" **fél** I. o. " " **3.—**
" **negyed** I. o. " " **1.50**
" **nyolezad** I. o. " " **—,75**
küldünk szét **utánvétellel**, vagy a **pénz előleges beküldése ellenében.**

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a **magy. kir. kormány ellenőrzése mellett** nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a **rendelvényeket** mielőbb, legkésőbb azonban **1900. évi május 18. és 19-ig,** mely napokon a huzás van, hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték
főelárusítói

Budapest, V., Váci-körút 4a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt körülbelül **egy és fél millió koronát.**

Rendelőlevél levágandó. Török A. és Társa uraknak Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget frt { **utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm.** } A nem tetsző törörendő.

Pontos cím. _____

Bársonyok méterenkint 1 korona.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

a „K O S S U T H“-áruház

Szatmár, Deák-tér 14. mélt. Kovács Ágoston-féle házban,

hol mindennemű

rövid-, szövött-, diszmű-, játékaruk és alkalmi ajándéktárgyak nagy választékban raktáron tartatnak.

Árjegyzék-kivonat.

Férfi fehér sima vasalt ingek 90 krtól 2 frtig.
 „ redős ing 1 frt 10-től 2 frt 10-ig.
 „ és színes selyem ing 1 frt 70-től kezdve 2 frt. 20 kr-ig.
 „ turista ing himzett 1 frttől.
 „ alsó nadrág himzett 75-től 1 frt 50-ig.
 Gallérok fehér 15 kr. drbnként, színes egész finom 18 kr.
 Mansetta 20—25 30, } színes 35—40 kr.
 Ing mell 20—25 30, } 30—35 kr.
 Nyakkendők 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 kr.
 „ selyem (magán költők) 45 kr.

Gyermek színes és fekete harisnyák dupla kötésű patent

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	sz.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	-----

15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	kr.
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Varrott

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	sz.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	-----

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	kr.
---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	-----

Színes és fekete női harisnyák 12 krtól kezdve 72-ig.
 Női térd fekete színes dupla kötésű 15 krtól 45-ig.
 „ fehér ingek 45 krtól kezdve.
 „ ing, bluz 1 frttől kezdve 2 frt 20-ig.
 Női glott alsó szoknya himzett 1 frt 70-ig.
 Miderek 50 krtól kezdve 2 frt 50-ig.
 Női czérna és selyem kesztyűk 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 kr.

Gyermek keresztelő készlet 35, 40, 50.
 Gumi lepedő méterenkint, szürke 1 frt, dupla 1 frt 50 kr.
 Diszmű és játék tárgyak.
 Fali-diszkek 16 krtól kezdve 75-ig.
 Három oldalú tükör 20, 25, 30, 50, 80, 1 frtig.
 Cigaretta hüvely 100 drb tötővel 20 kr.
 Női nyakdiszkek 29 krtól kezdve.
 Virág-vázák és szobrok himzett 15 krtól kezdve.
 Női kézi bőr-orszény fogóval és bársony 15, 30, 50, 70 kr.
 „ Női közpiaezi szatyol 40, 45, 50, 60 kr.
 Piaczi-kosár dupla kötések 45, 50, 60, 70, 80, 1 frt.
 Hajas babák 12, 14, 19, 18, 20, 25 kr.
 Francia 20, 35, 40, 45, 60, 80, 1 frttől 1-50-ig.
 Gumilabdák 6 krtól kezdve 55-ig.

Női és férfi szabó kellékek.

Chifonok és vásznak 12 krtól.
 Derék-bélés esikos, jó minőségű méterenkint 18 kr.
 Lüszer méterenkint 18 kr. Organtül 1 vég 50 krtól kezdve.
 Színes és fekete patent-bársony méterenkint 50 kr.
 Fekete glott 25 kr. 1 frt. 20 krig.
 Uszórúhák nagy választékban.

Vidéki megrendelések lelikismeretesen eszközöltetnek. Meg nem felelő áruk visszavétnek.

Mindennemű alkalmi vételek s a többi fel nem sorolt cikkek rendkívüli olcsó árban szerezhetők be.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel,

Egy jó családból való fiu tanulólul felvétetik.

BERNÁTH B.

A „Kossuth“-áruház tulajdonosa

Mosó selymek himzéshez 2 kr.-kint.
 Filosel 5 kr.-kint.

Fuolard szaten méterenkint 10 kr.
 moarrozott 10 kr.

Atlasz-satin méterenkint 22 kr.

Korszerűen berendezett temetkezési vállalat!

Temetkezési vállalat átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Kazinezy-uteza 7. szám alatt a kath. főgymnasiummal szemben 4. év óta fennálló, a „Kegeyelethez“-czimzett

temetkezési vállalatot

átvettem és azt jóval nagyobbítva a legujabb árucikkokkal gazdagon felszereltem.
 Hogy a n. é. közönség tájékozást nyerjen, vállalatom felől, szükségesnek tartom a főbb cikkek felsorolását a következőkben:

éerczkoporsók:

mindenféle nagyságban. Légmentes diszkoporsók bárkakkal, éerczutánzatú, valamint fa politurozott, lagirozott és egyszerű festett koporsók.

A ravatal körül alkalmazható gyertyák és gyertyatartók, fáklyák stb.

Szemfedők selyemtől a legolcsóbb minőségig. Párnák, matracok és halotti köntösök finom és közönségeskivitelben Gyászkoszorúk minden nagyság és alakban a legdrágábbtól a legolcsóbbig. — Szallagok, betűkből feliratok. Virágok, fátjolok a legnagyobb választékban.

Három fényes kivitelű gyászkosci egy rendkívül diszes, üveggel zárt, egy II-od rendű s egy kék gyermekkosci, melyekhez kivánat szerint 2, 4 vagy 6 ló áll rendelkezésre.

Ezekon kívül minden e vállalathoz szükséges kellékekből nagy raktár!

Nagyérdemű közönség!

Midőn vállalatom érdekében nagybecsű pártfogásért esedezem, előre is biztosíthatom a kegeyeletes közönséget, hogy szolid, pontos kiszolgálás és jutányos ár mellett a legmagasabb igényeknek is megfelelni s teljes megelégedését kiérdemelni legfőbb törekvésem leend.

LÁDAY JÓZSEF

temetkezési vállalata

Vidéki megrendelések olcsón és azonnal eszközöltetnek!

Olcsóbb vállalatok is pontosan teljesítenek.

Szolid, olcsó s legpontosabb kiszolgálás!

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére a „vörös kereszt”-hez.

Kitüntetve :

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Boulogne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1899-ik őszi és téli idényre

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen :

meleg téli **havelokokat**, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül 18 frt, ujjakkal 24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, bélelve 34 frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapucniák, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból, tartós és díszes kivitelben. Szövetek méter számra is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállítanak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

ORGONA-ÉPÍTÉSI MŰINTÉZET

Rieger testvérek

Budapest,

VII. Garay utcza 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr. Szil.) es. és kir. udvari orgona-gyárának fiókja. Legolesobb arakon kiváló orgonákat szállítanak.

A czég 25 évi fennállása óta

700 új orgonát

épített, melyek közül 245 esik Magyarországra, a többbit Norvégiába Németországba, Romániába, Orosz Olasz és Törökországba szállítottak

Orgona-árjegyzékek

ingyen és bérmentve.

Zarándoklat négy kegyhelyre, mint tavaly:

Lourdesbe,

Jézus szive kegyhelyére: Paray le Monial, Franciaországban, Einsiedeln, Sveiczban, Vitenbe és Tiroiban.

Indulás: 1899. évi július hó 6-án.
Visszaérkezés: 1899. évi július hó 24-én.
Utazás tartama: 18 nap.

Utirány:

Budapest, Bécs, Linz, Salzburg, München, Lindau, Zürich, Genf, Lyon, Toulouse, Lourdes. Vissza: Lourdes, Cette, Lyon, Genf, Zürich, Innsbruck, Bécs, Budapest.

Árak: I. osztály 215 frt }
" II. " 185 frt } 9 napi teljes ellátással.
" III. " 105 frt }

Jelentkezni lehet 1899. évi június hó 15-éig a bpesti II. ker. plébániahivatalban hol részletes program is kapható, Dömötör Gedeon plebános vezetónél.

Elvállalok épület-üvegezéseket.

GYÖRY KÁROLY

ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR.

Jelen idényre ajánlom egész új mintájú porcellán és angol fajans étkező, kávé, teás, és ozsonnás készleteimet, melyekből **rendkívül nagy raktárt tartok.** Továbbá ajánlok: Magyar, Cseh, Francia ivókészleteket. Berdorfi, Alpaca és cinacél evőeszközöket, **konyha berendezési** cikkek, egész finom olaj nyomatu genre és szent képeket, sok más használati és dísz-tárgyakat, melyekből állandóan nagy raktárt tartok.

Kérve a nagyérdemü közönség becses pártfogását

kész szolgálattal

Györy Károly.

Kész ablakok minden nagyságban.

Törvényesen hitelesített üvegek és poharak.

Kép-kopirások igen olcsó árban.